Evropský parlament
2014-2019

Dokument ze zasedání

B8-0149/2016

27.1.2016

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 123 odst. 2 jednacího řádu

o systematickém masovém vyvražďování náboženských menšin organizací Islámský stát v Iráku a Sýrii (ISIS)
(2016/2529(RSP))

Bodil Valero, Alyn Smith, Bronis Ropė, Igor Šoltes
za skupinu Verts/ALE

B8-0149/2016

Usnesení Evropského parlamentu o systematickém masovém vyvražďování náboženských menšin organizací Islámský stát v Iráku a Sýrii (ISIS) (2016/2529(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na svá předchozí usnesení o Iráku, Sýrii, Libyi a Egyptě, zejména usnesení ze dne 10. října 2013 o nedávných projevech násilí vůči křesťanům a jejich pronásledování, zejména v Maalúle (Sýrie) a Pešáváru (Pákistán), a o případu pastora Saída Ábedíního (Írán)[1], ze dne 18. září 2014 o situaci v Iráku a Sýrii a ofenzivě IS, včetně pronásledování menšin[2], ze dne 27. listopadu 2014 o o Iráku: únosy a týrání žen[3], ze dne 12. února 2015 o humanitární krizi v Iráku a Sýrii, zejména v souvislosti s Islámským státem[4], a ze dne 12. března 2015 o nedávných útocích a únosech ze strany ISIS/Dá´iš na Blízkém východě, zejména Asyřanů[5], a ze dne 30. dubna 2015 o ničení kulturních památek příslušníky ISIS/Dá´iš[6],

– s ohledem na závěry Rady ze dne 16. března 2015 o regionální strategii EU pro Sýrii a Irák, jakož i hrozbu, kterou představuje ISIS/Dá´iš, ze dne 20. října 2014 o krizi v Sýrii a Iráku spojenou s ISIS/Dá´iš, ze dne 30. srpna 2014 o Iráku a Sýrii, ze dne 14. dubna 2014 a 12. října 2015 o Sýrii a ze dne 15. srpna 2014 o Iráku,

– s ohledem na prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku o situaci v Sýrii a Iráku,

– s ohledem na obecné zásady EU týkající se mezinárodního humanitárního práva, obránců lidských práv a podpory a ochrany svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení,

– s ohledem na Ženevské úmluvy z roku 1949 a jejich dodatkové protokoly,

– s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,

– s ohledem na Úmluvu o zabránění a trestání zločinu genocidia,

– s ohledem na Římský statut Mezinárodního trestního soudu,

– s ohledem na zprávu organizace Amnesty International ze dne 20. ledna 2016 nazvanou „Vyhnáni a vyvlastněni: nucené přesídlování a cílená destrukce v severním Iráku“,

– s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že tzv. ISIL/Dá´iš i nadále útočí na etnické a náboženské skupiny v

[1] Přijaté texty, P7_TA(2013)0422.
[2] Přijaté texty, P8_TA(2014)0027.
[3] Přijaté texty, P8_TA(2014)0066.
[4] Přijaté texty, P8_TA(2015)0040.
[5] Přijaté texty, P8_TA(2015)0071.
[6] Přijaté texty, P8_TA(2015)0179.

Iráku a Sýrii, včetně kaldejsko-syrsko-asyrské komunity, Kurdů Fajlí, kakaiské, sabejské, šabacké, arabské šíitské, turkmenské a jezídské komunity, a cíleně je vystavuje rozmanitým formám vážného týrání a porušování mezinárodního práva v oblasti lidských práv a humanitárního práva, přičemž některé z těchto praktik podle expertů OSN představují válečné zločiny či zločiny proti lidskosti a mohly by odpovídat definici genocidy;

B. vzhledem k tomu, že tyto systematické a závažné činy namířené proti specifickým etnickým a náboženským skupinám zahrnují masové popravy, etnické čistky, cílené zabíjení, nucené konverze k islámu, únosy, nucené přesídlování, kamenování a amputaci údů, násilné mizení osob, mučení, destrukci náboženských a kulturních památek a obchod s kulturními statky; vzhledem k tomu, že OSN také oznámila, že dochází k systematickému sexuálnímu a fyzickému násilí, k masovému zotročování žen a dětí a k náboru dětí pro účely sebevražedných bombových atentátů;

C. vzhledem k tomu, že organizace IS k dnešnímu dni záměrně a systematicky vybrala a zničila více než 100 náboženských a historických památek, včetně kostelů, mešit, pamětihodností, chrámů a dalších míst určených pro náboženské obřady, hrobek a hřbitovů a také míst archeologického a kulturního dědictví v Sýrii a Iráku;

D. vzhledem k tomu, že podle OSN jsou tyto činy zřejmě součástí systematické nebo široce rozšířené politiky zaměřené na zrušení, trvalé vyhnání nebo zničení těchto komunit v oblastech, které organizace Dá´iš kontroluje;

E. vzhledem k tomu, že zpráva zvláštního zpravodaje OSN pro podporu a ochranu lidských práv a základních svobod v rámci boje proti terorismu ze dne 16. června 2015 ve svém bodu 11 uvádí, že „je zjevné, že se ISIL dopouští závažného porušování mezinárodního práva, včetně genocidy, zločinů proti lidskosti, válečných zločinů a závažného porušování právních norem v oblasti lidských práv“;

F. vzhledem k tomu, že strašlivé násilí a týrání, jehož se dopouští Dá´iš, se netýká jen náboženských menšin, ale také dalších skupin a jednotlivců, jako jsou sunnitští muslimové, osoby LGBTI, ateisté a obecně kdokoli, kdo se nepřizpůsobí zpátečnické a extremistické ideologii IS;

G. vzhledem k tomu, že Dá´iš se zapojil do systematického vyvražďování všech opozičních hlasů, bez ohledu na jejich vyznání, a popravil tak např. mnoho sunnitských novinářů a sunnitských imámů, kteří se postavili proti němu, v průběhu tří dnů v srpnu 2014 popravil v Deir ez-Zoru 700 příslušníků sunnitských kmenů a před velmi krátkou dobou (16. ledna 2016) také stovky sunnitských civilistů;

H. vzhledem k tomu, že se každodenně objevují zprávy o páchání válečných zločinů a dalším porušování mezinárodního humanitárního práva a norem v oblasti lidských práv ze strany dalších stran konfliktu v tomto regionu, včetně Asadova režimu, a to v masovém měřítku;

I. vzhledem k tomu, že Asadův režim a nestátní ozbrojené skupiny jiné než Dá´iš, včetně fronty Džabhat an-Nusra v Sýrii a šíitských milic v Iráku, také cíleně útočí na náboženské a etnické menšiny;

J. vzhledem k tomu, že v některých případech je motivace útoků zaměřených proti náboženským a etickým komunitám výsledkem smíchání etnického a/nebo náboženského pozadí dané komunity a její předpokládané politické loajality;

K. vzhledem k tomu, že podle mezinárodního práva mají všichni lidé právo žít podle svého svědomí a svobodně si zvolit a měnit své náboženské a jiné přesvědčení; vzhledem k tomu, že političtí a náboženští vůdci na všech úrovních mají povinnost bojovat proti extremismu a podporovat vzájemnou úctu mezi jednotlivci i náboženskými společenstvími;

L. vzhledem k tomu, že Mezinárodní úmluvu na ochranu všech osob před nuceným zmizením doposud ratifikovalo jen devět členských států: Belgie, Francie, Litva, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Slovensko a Španělsko;

1. důrazně odsuzuje časté a závažné porušování mezinárodních právních norem v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva, kterého se dopouštějí všechny strany zapojené do probíhajících konfliktů v Iráku a Sýrii;

2. připomíná, že důrazně odsoudil masová a široce rozšířená zvěrstva, kterých se dopouští Dá´iš, včetně cíleného zaměřování se na náboženské a etnické komunity v oblastech, jež kontroluje;

3. tím nejdůraznějším způsobem odsuzuje ničení náboženských a kulturních památek a artefaktů ze strany Dá´iš, což představuje útok na kulturní dědictví všech obyvatel Iráku a Sýrie a obecně celého lidstva; vybízí všechny státy, aby posílily vyšetřování a soudní spolupráci, na jejichž základě by bylo možné určit všechny skupiny zodpovědné za nezákonné obchodování s kulturními statky a za poškozování a ničení kulturního dědictví, které náleží celému lidstvu, v Sýrii, Iráku a širším regionu Blízkého východu a severní Afriky;

4. vyzývá válčící strany v oblasti, aby neprodleně ukončily veškeré útoky na civilisty, osvobodily všechny svévolně zadržované osoby a dodržovaly lidská práva všech osob, bez ohledu na jejich vyznání, etnický původ nebo politickou příslušnost;

5. odsuzuje eskalaci rétoriky ze strany vlivných náboženských vůdců po celém Blízkém východě i jinde, včetně Ruska, která se týká konfliktu v Sýrii a která přilévá olej do ohně nenávisti a zvyšuje riziko násilných činů namířených proti náboženským komunitám; vyzývá náboženské vůdce na celém světě, aby se zdrželi jakýchkoli projevů náboženské nenávisti a podněcování k násilí;

6. uznává a podporuje nezcizitelné právo všech náboženských, etnických a dalších menšin žijících v Iráku a Sýrii i nadále žít důstojně, rovnoprávně a bezpečně ve svých historických a tradičních mateřských zemích a svobodně vyznávat své náboženství, bez jakéhokoli nátlaku, násilí nebo diskriminace, a požaduje dodržování tohoto práva ze strany všech osob; zdůrazňuje, že je třeba začlenit zástupce těchto menšin do procesu, který určí politickou budoucnost jejich vlasti, v Iráku a v Sýrii;

7. je si vědom toho, že násilí páchané skupinou Dá´iš je jedním z mnoha faktorů přispívajících k humanitární krizi v Sýrii, Iráku a širším regionu; v této souvislosti vyzývá EU a členské státy, aby se aktivně podílely na hledání řešení těchto konfliktů a

aby přijaly praktická a politická opatření, zejména prostřednictvím rámce OSN, s cílem zmírnit utrpení a pronásledování milionů lidí ze všech náboženských a etnických skupin;

8. opakuje, že plně a aktivně podporuje práci zvláštního vyslance OSN Staffana de Mistury při zahajování jednání v Ženevě mezi všemi syrskými stranami, k němuž má již brzy dojít; zdůrazňuje, že ve všech diskusích o politickém přechodu a budoucnosti Sýrie je důležité řádně zohledňovat ochranu menšin; trvá tudíž na tom, že do mírových rozhovorů by měli být zapojeni zástupci hnutí, která operují v Sýrii;

9. připomíná, že Dá´iš je především důsledkem, spíše než příčinou současných otřesů, které zachvátily Blízký východ a jeho okolí; připomíná, že Dá´iš vyrostl na podloží dlouhotrvajícího porušování lidských práv a beztrestnosti, provázanosti podnikatelské sféry a vládních elit, všudypřítomné korupce, sektářství, marginalizace a diskriminace celých skupin, včetně sunnitských Arabů, a rovněž dlouhé historie vnější manipulace a zásahů ze strany regionálních a západních aktérů; domnívá se proto, že účinná odpověď mezinárodního společenství na odsouzeníhodné činy skupiny Dá´iš spočívá vzhledem k povaze této organizace v kolektivním, inkluzivním a strategickém plánu opatření, který se bude zakládat na mezinárodním právním rámci;

10. zdůrazňuje, že skutečnost, že se skupina Dá´iš stala od léta 2014 jedním z hlavních regionálních aktérů a primárním terčem pozornosti mezinárodního společenství, neznamená, že by se mělo zapomínat na odpovědnost jiných aktérů za současnou humanitární katastrofu, tedy především Asadova režimu, ale také bývalé irácké vlády a vedení dalších místních ozbrojených skupin a jiných než džihádistických válčících stran, a to i v Libyi;

11. znovu co nejostřeji odsuzuje zločiny, jichž se Asadův režim dopouští na vlastním obyvatelstvu, včetně používání chemických a zápalných zbraní, kazetových pum, sudových bomb a probíhajícího obléhání různých lokalit, což jsou činy namířené proti tisícům civilních obyvatel napříč Sýrií;

12. zdůrazňuje, že je důležité, aby byly v souladu s mezinárodními standardy pohnány k odpovědnosti všechny strany v Sýrii a Iráku, které jsou odpovědné za porušování mezinárodních právních norem v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva, včetně genocidy, zločinů proti lidskosti a válečných zločinů; opakuje svou výzvu, aby se situací v Sýrii a Iráku zabýval Mezinárodní trestní soud, a podporuje všechny iniciativy v tomto směru;

13. vyjadřuje své nejhlubší znepokojení nad skutečností, že podle několika zvláštních zpravodajů OSN by mohly být zločiny páchané skupinou Dá´iš na náboženských menšinách v Sýrii považovány za genocidu; zdůrazňuje tudíž historickou odpovědnost mezinárodního společenství za zajištění toho, aby byly tyto zločiny souzeny věrohodným soudem;

14. vyzývá kurdskou regionální vládu v severním Iráku, aby vyšetřila obvinění z vážného porušování lidských práv, jehož se mělo údajně dopustit její vojenské křídlo (pešmerga), a stíhala osoby, které jsou za tyto údajné zločiny odpovědné;

15. je i nadále znepokojen tím, že mezinárodní reakce dosud stále zaostává za

humanitárními potřebami obyvatelstva Iráku, Sýrie a Libye; naléhavě vybízí všechny dárce, včetně EU a jejích členských států, aby plnili své sliby a urychleně poskytovali pomoc, a to i prostřednictvím místních skupin z řad občanské společnosti a menšinových organizací poskytujících pomoc s cílem získat lepší přístup ke zranitelným skupinám v nouzi; vyzývá Turecko a kurdskou regionální vládu, aby neprodleně otevřely své hranice se severní Sýrií a zrušily omezení, kterým čelí humanitární pomoc, rekonstrukce, sdělovací prostředky a výměny v rámci politického života a občanské společnosti;

16. uznává, že probíhající pronásledování náboženských a etnických skupin na Blízkém východě jsou faktorem, který napomáhá masové migraci a vnitřnímu vysídlování; vyzývá členské státy, aby věnovaly pozornost naléhavé žádosti vysokého komisaře OSN pro uprchlíky o mnohem silnější závazek ve věci sdílení odpovědnosti, který by uprchlíkům, kteří prchají z válečných zón, mj. kvůli pronásledování z náboženských či etnických důvodů, umožnil nalézt ochranu mimo bezprostředně sousedící země v regionu, a to prostřednictvím přesídlování, systémů humanitárního přijímání, zjednodušeného sloučení rodiny a flexibilnější právní úpravy víz; zdůrazňuje, že je obzvláště třeba vyřešit situaci osob, které jsou specificky zranitelné, např. kvůli závažným zdravotním potřebám či zdravotnímu postižení, a lidem, kteří jsou předmětem útoků z důvodu své sexuální orientace, genderové identity nebo pohlaví;

17. naléhavě žádá všechny členské státy, aby co nejdříve ratifikovaly Mezinárodní úmluvu na ochranu všech osob před nuceným zmizením; vyzývá Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ) a členské státy, aby se zasazovaly o všeobecnou ratifikaci a provedení tohoto velmi důležitého nástroje v oblasti lidských práv a aby podporovaly činnost Výboru OSN pro nucená zmizení, který byl zřízen na základě této úmluvy;

18. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, vládám a parlamentům členských států, generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů, Radě OSN pro lidská práva a všem stranám zapojeným do konfliktu v Sýrii, Iráku a Libyi.